Ministerie van Buitenlandse Zaken

Aan M
Van Bescherming persoonlijke levenssfeer
Via
Kopie aan R, Bescherming persoonlijke levenssfeer
Afgestemd met Bescherming persoonlijke levenssfeer

TER BESLISSING

Datum
30 september 2026

Onze Referentie
BZ2632415

Opgesteld door
Bescherming persoonlijke levenssfe

nota

Parlementair overzicht verdragen waarover onderhandeld wordt - peildatum 1 oktober 2026

Bijlage(n)
4

Aanleiding

Ingevolge artikel 1 van de Rijkswet goedkeuring en bekendmaking verdragen dient ieder kwartaal een overzicht van in onderhandeling zijnde verdragen te worden aangeboden aan de Staten-Generaal en de Staten van Aruba, Curaçao en Sint Maarten.

Geadviseerd besluit

Uw akkoord met aanbieding aan het parlement van de kwartaaloverzichten van verdragen waarover onderhandeld wordt. De aanbiedingsbrieven, ter begeleiding van de lijsten 1 en 2, gaan u hierbij ter tekening toe.

Kernpunten

- Lijst 1 bevat een overzicht van de verdragen in onderhandeling die nieuw op de lijst (peildatum 1 oktober 2026) staan vergeleken met de vorige lijst (peildatum 1 juli 2026), aangevuld met de informatie over de strekking ervan.
- Lijst 2 bevat een overzicht van alle verdragen waarover onderhandeld wordt, inclusief de nieuwe verdragen (lijst 2) (peildatum 1 oktober 2026).
- Zodra onderhandelingen lopen op basis van concrete teksten, wordt een ontwerpverdrag in het overzicht opgenomen.

Toelichting

- De ontwerpverdragen zijn gegroepeerd per departement, per onderwerp en per land of organisatie. Ook hebben de verdragen een vast referentienummer. Het totale aantal verdragen is vermeld aan het einde van de lijst.
- In lijst 2 zijn vier ontwerpverdragen met een sterretje aangemerkt als "politiek belangrijk". Bij politiek belangrijke verdragen wordt het parlement zo volledig mogelijk geïnformeerd over het verloop van de onderhandelingen, rekening houdend met de noodzakelijke vertrouwelijkheid bij de andere verdragspartners. Bij deze nota is een overzicht met achtergrondinformatie bij deze verdragen gevoegd.
- De politiek belangrijke verdragen zijn:
    1. EU verkiezing leden Europees Parlement; verordening (minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties);
    2. Toetreding EU tot EVRM (minister van Buitenlandse Zaken);
    3. EU - China Investeringsakkoord (minister van Buitenlandse Zaken/ minister van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingshulp); en
    4. WHO Internationaal Pandemie-instrument (minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport).

Bijlagen:
- Aanbiedingsbrieven ter ondertekening (5x);
- Lijst 1 – nieuwe ontwerpverdragen stavaza 1 oktober 2026 met strekking ervan;
- Lijst 2 – alle ontwerpverdragen stavaza 1 oktober 2026;
- Overzicht met achtergrondinformatie over politiek belangrijke verdragen.

Achtergrondinformatie bij politiek belangrijke ontwerpverdragen - Peildatum 1 oktober 2026

INLEIDING

Dit overzicht bevat ontwerpverdragen die op de parlementaire ontwerplijsten als politiek belangrijk zijn gemarkeerd. Dit zijn verdragen waarin vanuit het parlement interesse bestaat en waarover reeds met het parlement is gecorrespondeerd.

POLITIEK BELANGRIJKE VERDRAGEN OP PARLEMENTAIRE ONTWERPLIJSTEN

1. EU-verkiezing leden Europees Parlement (hierna: EP) (BZK)

- De Akte betreffende de verkiezing van de vertegenwoordigers in het EP door middel van rechtstreekse algemene verkiezingen uit 1976 (hierna: de Kiesakte) is reeds meerdere keren gewijzigd. Een voorstel van 3 mei 2022 van het EP heeft als doel de democratische dimensie van de verkiezing van zijn leden te versterken en hierbij de betrokkenheid van de kiezers te vergroten.
- Uiteindelijk dient de Raad het voorstel vast te stellen met eenparigheid van stemmen en door goedkeuring van het EP te krijgen. Daarna is voor de inwerkingtreding ook de goedkeuring door alle EU-lidstaten overeenkomstig hun eigen nationale procedures nodig.
- In juni 2022 zijn in Raadsverband de gesprekken gestart over de Kiesakte. Nederland heeft bij de onderhandelingen steeds geïntervenieerd conform het kabinetsstandpunt en de uitkomst van het debat met de Tweede Kamer (hierna: TK), beide van juni 2022.
- Het is op dit moment onduidelijk wanneer een definitief besluit over dit initiatiefvoorstel van het EP verwacht kan worden binnen de Raad.
- Verschillende lidstaten hadden bezwaren tegen elementen uit het voorstel, waaronder transnationale lijsten, stemmen per brief en een vaste verkiezingsdag.
- Wel is op 26 mei 2026 een wijzigingsbesluit tot stand gekomen om het mogelijk te maken dat leden van het Europees Parlement tijdens de late zwangerschap en het vroege moederschap de plenaire stem kunnen delegeren aan een ander lid van het Europees Parlement. Het wijzigingsbesluit treedt pas in werking nadat het door de lidstaten overeenkomstig hun grondwettelijke bepalingen is goedgekeurd.

2. EU – China investeringsakkoord (BZ/BHO)

- De EU-China Comprehensive Agreement on Investment (hierna: investeringsakkoord) heeft als doel de Chinese markt beter toegankelijk te maken voor Europese investeerders, bijvoorbeeld door middel van het bewerkstelligen van toegang tot meer sectoren en een gelijker speelveld.

- Het ontwerp-investeringsakkoord dat op 30 december 2020 is gepresenteerd werd onverwacht geaccordeerd door China, met een inspanningsverplichting om openstaande conventies van de International Labour Organization – onder meer tegen dwangarbeid – te ratificeren. Dit akkoord zit formeel nog in de fase van juridische opschoning en vertaling.
- Op 22 maart 2021 heeft de EU gerichte sancties aangekondigd tegen Chinese individuen en entiteiten die betrokken zijn bij de mensenrechtenschendingen in Xinjiang. China heeft hierop gereageerd door sancties op te leggen met betrekking tot Europese politici (lees: Europarlementariërs en nationale volksvertegenwoordigers), Europese instanties, en academici.
- Op 20 mei 2021 heeft het EP voor een motie gestemd waarin het uitsloot het ontwerp-investeringsakkoord voor inhoudelijke behandeling te agenderen zolang de sancties tegen Europese politici in stand blijven. Het EP heeft daarbij vermeld dat de mensenrechtensituatie in overweging zal worden genomen bij het behandelen van het investeringsakkoord, ook nadat de sancties opgeheven worden. Hiermee ligt het proces feitelijk stil.
- China heeft in april 2025 de sancties tegen enkele (voormalige) leden van het EP opgeheven, als een stap om te komen tot het normaliseren van de betrekkingen.
- Formeel is de volgende fase van besluitvorming over het ontwerp-investeringsakkoord goedkeuring door de Raad en het EP. Er zal geen sprake zijn van ratificatie door de lidstaten, omdat het waarschijnlijk een EU-only verdrag wordt. Het investeringsakkoord zal namelijk geen bepalingen over investeringsbescherming bevatten (in tegenstelling tot bijvoorbeeld CETA), omdat de Chinese en Europese posities hierover te ver uiteen liggen. Daarom zullen de lidstaten – waaronder Nederland – hun bestaande bilaterale investeringsbescherming behouden onder de huidige tekst van het investeringsakkoord. Verder heeft Nederland officieel nog geen positie ingenomen, omdat er nog geen definitieve tekst van het principeakkoord beschikbaar is.

3. Verdrag inzake de toetreding van de EU tot het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (hierna: EVRM) (BZ)

- Op 21 november 2025 heeft de Europese Commissie een adviesverzoek ingediend bij het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna: EU-Hof) met de vraag of het nieuw uit onderhandelde concept toetredingsakkoord inzake de toetreding van de EU tot het EVRM in lijn is met de EU-Verdragen. Het Hof zal hierover een bindend advies geven.
- In 2014 oordeelde het EU-Hof dat het toenmalige concept toetredingsakkoord op een aantal punten onverenigbaar was met het EU-recht met als gevolg dat de EU niet kon toetreden tot het EVRM (A-2/13).

- Net als in de vorige adviesprocedure neemt NL deel aan de huidige adviesprocedure (A-1/25), evenals 22 andere EU lidstaten, de Raad, het Europees Parlement en de Europese dienst voor extern optreden. NL concludeert net zoals de Europese Commissie dat het herziene ontwerpakkoord verenigbaar is met de EU-Verdragen.

4. WHO Internationaal Pandemie-Instrument (VWS)

- Op 1 december 2021 hebben de leden van de Wereldgezondheidsorganisatie (hierna: WHO) gezamenlijk overeenstemming bereikt over het starten van onderhandelingen over de totstandkoming van een internationaal instrument met betrekking tot pandemische preventie, paraatheid en respons. Hiertoe is een Intergovernmental Negotiation Body (INB) opgericht waarin alle WHO-lidstaten zijn vertegenwoordigd.
- Tijdens de 78e Wereldgezondheidsvergadering (WHA) in mei 2025 is middels een resolutie de basistekst van het verdrag aangenomen. Echter, deze tekst zal nog niet voor ondertekening en ratificatie worden voorgelegd. Dat gebeurt pas nadat een bijlage waarin afspraken over het op te stellen Pathogen Access and Benefit Sharing (PABS) systeem is overeengekomen. Dit systeem is gericht op het snel en tijdig delen van materiaal en informatie over ziekteverwekkers met pandemisch potentieel, en het daaraan gekoppelde snel, tijdig, eerlijk en rechtvaardig delen van de voordelen die voortkomen uit het gebruik van het materiaal en de informatie.
- Ter onderhandeling van deze bijlage is tijdens de 78e WHA de Intergovernmental Working Group (IGWG) opgericht. Er is overeengekomen dat de onderhandelingen één jaar in beslag zullen nemen. Deze onderhandelingen zijn inmiddels met één jaar verlengd.
- Onderwerpen die in het Pandemieverdrag aan bod komen, zijn onder meer een One Health-aanpak, eerlijke toegang tot medicijnen, vaccins en medische hulpmiddelen, het delen van data en materialen van pandemische ziekteverwekkers, en versterking van de mondiale capaciteiten en financiering voor pandemische preventie, paraatheid en respons.
- Dit verdrag krijgt al geruime tijd de nodige aandacht van de Tweede Kamer. Het Ministerie van VWS houdt de Kamer dan ook actief op de hoogte van de ontwikkelingen rond dit verdrag. Meest recentelijk is de Tweede Kamer op 30 juni 2025 geïnformeerd over de 78e WHA, waarin de basistekst van het Pandemieverdrag is aangenomen.